

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในบทนี้จะได้กล่าวถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. นิชามเชิงปฏิบัติการและการวัดตัวแปร
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 19 จังหวัด คือ กาบพลินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และอุบลราชธานี ปีงบประมาณ 2548 จำนวน 1,025 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นครูอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,025 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Muti – stage random sampling) ดังต่อไปนี้

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (มิเชิร เกดดุสิงห์. 2541 : 21) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง N = ขนาดของประชากรทั้งหมด e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

(เมื่อความเชื่อถือได้ของการเลือกตัวอย่าง = 95%)

แทนค่าจากสูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,025}{1 + 1,025(.05)^2} = 288 \\ &= 288 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 288 คน จากประชากร 1,025 คน

1.2.2 เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้คำนวณหาตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

(Proportional stratified random sampling) ในแต่ละจังหวัดอีกครั้งหนึ่งโดยใช้สูตรดังนี้

(سوبงกช จามิกร. 2526 : 10)

สูตร

$$n_i = \frac{n \times N_i}{N}$$

เมื่อ n_i = กลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง N_i = จำนวนครุอาสาสมัครในแต่ละจังหวัด N = จำนวนครุอาสาสมัครทั้งหมด

แทนค่าจากสูตร ตัวอย่างเช่น จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกาฬสินธุ์

$$n_1 = \frac{288 \times 80}{1,025} = 23$$

$$= 23 \text{ คน}$$

สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกาฬสินธุ์เท่ากับ 23 คน ผลการคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างใน 19 จังหวัด (ดังแสดงในตารางที่ 2)

1.2.3 เมื่อได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดแล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับสลากในแต่ละจังหวัดให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรครูอาสาสมัคร ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด	จำนวนครูอาสาสมัคร	กลุ่มตัวอย่าง
1	กาฬสินธุ์	80	23
2	ขอนแก่น	83	23
3	ชัยภูมิ51	51	14
4	นครพนม	53	15
5	นครราชสีมา	125	35
6	บุรีรัมย์	76	21
7	มหาสารคาม	44	12
8	มุกดาหาร	21	6
9	ยโสธร	31	9
10	ร้อยเอ็ด	45	13
11	เลย	40	11
12	ศรีสะเกษ	71	20
13	สกลนคร	57	16

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด	จำนวนครูอาสาสมัคร	กลุ่มตัวอย่าง
14	สุรินทร์	41	12
15	หนองคาย	36	10
16	หนองบัวลำภู	19	6
17	อำนาจเจริญ	24	7
18	อุดรธานี	62	17
19	อุบลราชธานี	65	18
	รวม	1,025	288

กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. [แหล่งที่มา <http://www.nfe.go.th>].

[ออนไลน์] เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2548.

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 2.1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัย
- 2.1.2 กำหนดขอบเขตของคำถามและร่างให้ครอบคลุมองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานภายใต้ 10 องค์ประกอบ ตามทฤษฎีของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg) แล้วนำมาเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แนะนำให้แก้ไขปรับปรุง
- 2.1.3 นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย
  - 1) นายสุรศักดิ์ จันทร์จำนง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
  - 2) นายเด่น ดวงมาตย์พล ศึกษานิเทศก์ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
  - 3) นางงามนิจ คำปลิว อาจารย์ 3 ระดับ 9 สถานศึกษาบ้านหัวขัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่ามาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหา Corrected Item-Total Correlation แล้วจึงนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติเท่ากับ .8545 ด้านความสำเร็จในการทำงานเท่ากับ .7683 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือเท่ากับ .8363 ด้านความรับผิดชอบเท่ากับ .8368 ด้านนโยบายและการบริหารเท่ากับ .9015 ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชาเท่ากับ .9550 ด้านค่าจ้างและสวัสดิการเท่ากับ .8195 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเท่ากับ .8537 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานเท่ากับ .8614 และทั้งฉบับเท่ากับ .9535

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ในการปฏิบัติงานภายใต้ 10 องค์ประกอบ คือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ด้านค่าจ้างและสวัสดิการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครประจำศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-end Question)

3. นิยามเชิงปฏิบัติการ (Operation Definition) และการวัดตัวแปร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระ จำนวน 10 ปัจจัยและตัวแปรตามจำนวน 1 ตัวแปร โดยมีนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและเกณฑ์การวัดตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) จำนวน 10 ปัจจัย

- 3.1.1 ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ หมายถึง ประเภทของงานที่มีลักษณะตรงตามความรู้ความสามารถ และน่าสนใจให้อยากปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติ
- 3.1.2 ด้านความสำเร็จในการทำงาน หมายถึง ผลของงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของบุคคลซึ่งบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
- 3.1.3 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยกย่องชมเชย ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจและได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่น
- 3.1.4 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จโดยวัดได้จากแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า
- 3.1.5 ด้านนโยบายและการบริหาร หมายถึง แนวทางปฏิบัติที่นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน
- 3.1.6 ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา หมายถึง การมอบหมายงาน การควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา
- 3.1.7 ด้านค่าจ้างและสวัสดิการ หมายถึง รายได้ที่ได้รับประจำเดือนและค่าตอบแทนประเภทอื่นๆ รวมทั้งผลประโยชน์เกื้อกูลอื่นๆ
- 3.1.8 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 3.1.9 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่ทำให้เกิดความสะดวกสบายและมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
- 3.1.10 ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติงานใช้เกณฑ์การวัดจากระยะเวลาเป็นจำนวนปี

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มีจำนวน 1 ตัวแปร คือความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศูนย์บริการการศึกษาออก โรงเรียนอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยวัดได้จากแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปถึงศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครูอาสาสมัครศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ส่งหนังสือแนะนำตัวของผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมแบบสอบถามและซองสำหรับใส่แบบสอบถามคืนผู้วิจัย ไปยังศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. การตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูอาสาสมัคร ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยขอความร่วมมือผู้อำนวยการศูนย์แจกจ่ายแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ระบุของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในแต่ละจังหวัด

4. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รวบรวมได้จะนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนลงในแบบรหัส หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้มีดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าต่ำสุดและค่าสูงสุด

5.2 สถิติวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

5.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัยข้อ 1 คือ ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า สำหรับข้อคำถามที่เป็นด้านบวกผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
ความพึงพอใจน้อย	ให้ 2 คะแนน
ความพึงพอใจปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ความพึงพอใจมาก	ให้ 4 คะแนน
ความพึงพอใจมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน

สำหรับข้อคำถามที่เป็นด้านลบผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.

2543 : 100)

ความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ความพึงพอใจน้อย	ให้ 4 คะแนน
ความพึงพอใจปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ความพึงพอใจมาก	ให้ 2 คะแนน
ความพึงพอใจมากที่สุด	ให้ 1 คะแนน

เทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ คือ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

5.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัยข้อ 2 ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรูปแบบสมการ ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_{10}x_{10}$$

เมื่อ $y =$ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครในรูปคะแนนดิบ

$a =$ ค่าคงที่ (Constant Term)

$b_1 - b_{10} =$ ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

$x_1 - x_{10} =$ คะแนนดิบของตัวแปรอิสระ

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + \dots + B_{10}Z_{10}$$

เมื่อ $Z =$ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครในรูปคะแนนมาตรฐาน

$B_1 - B_{10} =$ ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

$Z_1 - Z_{10} =$ คะแนนดิบของตัวแปรอิสระ

5.2.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเหนือ วิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหา